

ČERVENEC v zahradě

Nejteplejší měsíc v roce nám kromě sluníčka nabízí i hojnost plodů. Dozrávají třešně, rybíz, angrešt.... Zvýšenou péči vyžadují i záhony a nádoby s letničkami. Především nádoby je nutné důkladně zavlažovat a hnojit. Koncem měsíce je vhodné naposledy přihnojit trvalé výsadby, aby rostliny do prvních mrazů stihly plně vyžrát a nenamrzaly.

TRVALKY

Ze zahradnického hlediska se pod pojmem trvalky (pereny) rozumí soubor druhů, které mají okrasnou hodnotu, jejich životní cyklus je delší než dva roky, v našich podmínkách bez problémů přezimují ve volné půdě a nevyžadují každoroční přesazování.

Trvalky pocházejí prakticky z celého světa, v našich podmínkách však bez problémů přezimují hlavně trvalky z mírného pásma. Také je nutné zajistit jednotlivým druhům odpovídající stanoviště (vlhčí, sušší, dle nároku jednotlivých druhů). Ke snazšímu pěstování také přispívá šlechtění, zejména mezdruhově křížení původních druhů, jejichž pěstování je u nás obtížné.

Pokud tedy přizpůsobíme druhovou skladbu trvalkových záhonů stanovištním podmínkám naší zahrady, budeme mít krásné a zdravé rostliny s minimem námahy.

V přírodě se setkáváme s trvalkami prakticky na každém kroku. Rostou na plném slunci i ve stínu, v horách i v údolích, na místech teplých i studených. Mnohé z nich jsou dlouhověké, životní cyklus jiných je jen několikaletý. Jsou nejrozšířenější skupinou zahradních rostlin.

Nízké trvalky: řadíme sem druhy, jejichž výška dosahuje 20 – 30cm. Jsou vhodné k plošným výsadbám, jako obruby záhonů, na okraje volných výsadeb, ale i jako náhrada trvalkových. Patří sem čečrava (Astilbe chinensis var. pumila), čemeřice (Helleborus niger), devaterník (Helianthemum), hlaváček (Adonis vernalis), šteničník (Iberis sempervirens), kosatec (Iris x pumila), plamenka (Phlox subulata), nižší druhy prvosenek (Primula), rozchodník (Sedum sieboldii), rozrazil (Veronica prostrata), řebříček (Achillea tomentosa), srdcovka (Dicentra), zlatobýl (Solidago) a jiné.

Lupinus polyphylus

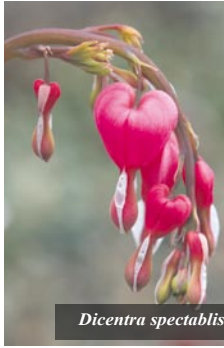
Doronicum

Středně vysoké trvalky zahrnují druhy a odrůdy vysoké 35 – 75cm. Jsou vhodné do zahrad všech velikostí, mohou se používat ve velkých skupinách. Hodí se do pestrých květinových záhonů, jako doplněk listnatých i jehličnatých dřevin, některé z nich jsou oblíbenými květinami k řezu. Nejznámější jsou tyto: bergénie (Bergenia), boubelík (Platycodon grandiflorum), čečrava (Astilbe), čistec (Stachys), bohyška (Hosta), kosatec (Iris), lilochvosťec (Eremurus), orlíček (Aquilegia), pivoňka (Paeonia tenuifolia), rozchodník (Sedum), rudbeckie (Rudbeckia laciniata), ostrožka stračka (Delphinium grandiflorum), vlčí bob (Lupinus x hybridum) a mnoho dalších.

Vysoké trvalky obvykle dorůstají výšky 80 – 150cm, některé dosahují výšky i přes 2m. Velmi často se rozrůstají i do šířky a během doby zabírají poměrně hodně místa. Tyto velké pereny je nutné zásobovat dostatečným množstvím vody a živin. Při jejich nedostatku hnědnou a posléze opadávají spodní listy, což rostlinám na krásu nepřidá. V zahradách využíváme vysoké trvalky spíše méně a uvážlivě volíme druhy. Vysoké trvalky se nejlépe uplatní ve velkých zahradách a v parcích, kde vytvářejí dech beroucí pohledy. Nejznámější jsou čečrava (Astilbe), denivka (Hemerocallis), echinacea (Echinacea purpurea), hvězdnice (Aster novae-angliae, A. novi-belgii), kniphofie (Kniphofia), oměj (Aconitum napellus), pivoňka (Paeonia lactiflora), řebříček (Achillea), slunečnice (Helianthus rigidus) atd.

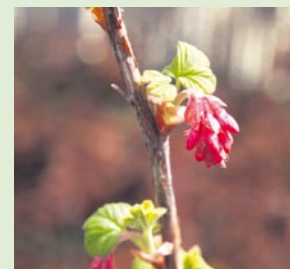
Helianthemum hybridum Wisley Pink

Dicentra spectabilis

objevují bílé květy a poté se vytvoří plody. Plodem je červený měchýřek. Z hlediska pěstebních nároků se jedná o naprosto nenáročný keř.

RIBES SANGUINEUM 'KOJA' -

Meruzalka krvavá

Meruzalka patří mezi klasické dřeviny, které byly pěstovány na zahradách v minulých dobách. Jedná se o naprosto nenáročný keř, který dorůstá do výšky 2 až 3 metrů. Listy má klasicky zelené, laločnaté a jako u ostatních rybízů silně aromatické. Na podzim se barví do červené až oranžové barvy. Začátkem jara se na meruzalce objevují výrazná červená květenství ve tvaru hroznů. Nakvétají postupně během třech týdnů až jednoho měsíce. Z hlediska polohy má meruzalka nejraději plně slunné polohy s živnou půdou.

Ing. Martin Hraňo, DiS.,
Ing. Gabriela Rychnovská,
Odborné služby zahradnické,
Žehušice, tel /fax: 327 399 161,
www.hrano.cz

TRVALKOVÉ ZÁHONY

Trvalky mohou zkrášlovat naši zahradu v průběhu celého roku. Najdeme mezi nimi druhy kvetoucí brzy na jaře i v pozdním podzimu. Trvalkový záhon se během roku neustále mění a vytváří kombinace barev i různá seskupení.

Jeden druh trvalek kvete v průměru tři až čtyři týdny. Vegetační doba v našich podmínkách je přibližně dvacet jedna týdnů, což představuje vystřídaní sedmi druhů trvalek. Správné sestavení trvalkového záhonu je velmi významné, svou funkci bude totiž plnit mnoho let. Počítejte s tím, že i jednoduchý záhon obsahující kolem dvaceti druhů trvalek, které vysazujeme nejčastěji po několika rostlinách. V prvním roce vyžaduje trvalkový záhon zvýšenou péči a je nutné zohlednit nepravidelné nebo téměř žádné kvetení, protože rostliny jsou ještě mladé.

Trvalkový záhon nejlépe vynikne tam, kde můžeme vnímat jeho celkovou kompozici, např. při pohledu z okna nebo terasy. Nejvhodnější jsou záhony nepravidelných tvarů, zohlednit musíme i pozadí výsadby. Při výsadbě musíme mít na paměti, že dominantní skupinu květin nevsadíme doprostřed záhonu, ale mírně ke straně. Na opačném konci záhonu musíme využít obdobnou, ale tlumenější skupinu, abychom celek správně vyvážíli. Můžeme toho docílit jednak rozdílným počtem stejných jedinců nebo podobnými, různě vysokými kultivary téhož druhu. Dominantními rostlinami musí být rostliny vhodné pro dané stanoviště, které dlouho a výrazně kvetou. Po odkvětu přejímají jejich dominantní funkci okolní rostliny. Mohou být naprosto odlišné, lze využít i nekvetoucí trávy. Záhon tím dostává zcela novou podobu. Dále vybíráme rostliny doplňkové. Vybíráme tak, aby květy současně s dominantním nebo zástupným druhem a aby spolu barevně ladily. Ostatní plochy osazujeme rostlinami kvetoucími v jiném období než výše uvedené. Při výsadbě trvalkového záhonu musíme brát zřetel i na jeho stav po odkvětu jednotlivých skupin rostlin. Některé druhy totiž po odkvětu velmi rychle zatahují nebo mizí.

Trvalkové záhony musíme citlivě zakomponovat do okolní výsadby. Bez návaznosti na výsadbu působí záhon nepatřičně. Záhony můžeme tvořit jako jednostranné, navazující na výsadbu dřevin nebo oboustranné, určené k pohledu z více stran. V klasických zahradách se uplatňují nejčastěji záhony z nižších trvalek. Zde volíme především rostliny polštářovité nebo plazivé s výškou maximálně 40cm. Do výsadby můžeme zakombinovat i cibuloviny, nízké dřeviny a málo vzrůstné trávy. Při volbě jednotlivých druhů musíme mít na zřeteli základní pravidlo. Záhon musí kvést celoročně, navíc by rostliny měly plnit estetickou funkci i po odkvětu.

Záhony z vyšších trvalek jsou vhodné do větších zahrad, kde na větší ploše patřičně vyniknou. Trvalky pak rozdělujeme do tří skupin: do první patří trvalky mohutnějšího vzrůstu, které využíváme jako solitéry na několika místech záhonu (oměj, stračka). Druhá skupina představuje rostliny s bohatými květy a výraznými barvami. Vysazují se ve skupinách a měly by barevně ladit (pivoňka, srdcovka). Třetí skupinou jsou druhy, které používáme jako výplň.

Založení trvalkového záhonu tedy není sponzátní záležitost. Vyplácí se nad ním popřemýšlet a naplánovat výsadbu. Avšak i dobře vysázený trvalkový záhon je nutné po několika letech obnovovat. To nám skýtá možnosti nových barevných a druhových kombinací.

LEKNÍN – NYMPHAEA

Poslední dobou se stále častěji setkáváme na rodinných zahradách s určitou formou vodní plochy. Už to nejsou pouze sterilní vody bazénů, ale čím dál častěji je možné narazit na hladiny zahradních jezírek, rybníků či potůčků. A právě

doprovodným článkem jezírek jsou rostliny, které nám tyto plochy zkrášlují, čistí či zastíňují, a tím brání jejich přehřívání. Některé typy rostlin vyrůstají po okrajích, jiné plavou volně na hladině a právě lekníny mají kořeny hluboko pod vodou a na hladině volně plavou jejich listy a květy.

V přírodě se lekníny vyskytují v klidných stojatých vodách, které nejsou nadměrně znečištěny. Nejvíce jim vyhovují vody, kde je na dně vysoká vrstva humózního bahna, hloubka vody se pohybuje okolo 100 – 150 cm a hladina je plně osluněna. Lekníny jsou totiž velmi náročné na sluneční svit. Nalézt je můžeme ve všech vodách kromě nejchladnějších oblastí, kde se leknínům nedaří. Nejvíce druhů leknínů lze najít v tropických oblastech.

Lekníny lze rozdělit do dvou skupin. První skupinou leknínů jsou zimovzdorné druhy leknínů. Tato skupina dokáže spolehlivě přezimovat v dostatečně hlubokém zahradním jezírku. V jezírcích, která jsou hluboká do 50 cm, je vhodné lekníny na zimní období vyndat a umístit je do bezmrazé studené místnosti nebo je ponořit do hlubší vody. Při zazimování mimo vodu je nutné dbát na to, aby leknín nepřeschnul. Proto je nejvhodnější ho skladovat v nádobě s vodou. Částečně je možné tyto druhy leknínů pěstovat celoročně ve vnitřních bazénech, protože spousta kultivarů má původ v tropických druzích a jsou zvyklé růst celoročně.

Druhou skupinou je lekníny tropické. Tyto druhy nejsou schopné přezimovat ve venkovních zahradních jezírcích. Je nutné je přemístit na zimní období do interiérových rybníčků. Z těchto tropických leknínů se nejčastěji pěstují modré kultivary, protože tato barevná sorta není mezi mrazuvzdornými lekníny zastoupena. Na zimní období se tyto lekníny musí umístit do mrazuprostých místností do nádob s vodou. Na rozdíl od mrazuodolných ovšem potřebují dostatek světla – mrazuodolné můžou být v naprosté tmě. Do této skupiny leknínů patří i lekníny trpasličí, které jsou vzrůstem velmi malé a je možné je pěstovat i v akváriích.

Pěstování leknínů není nic náročného, ovšem

je třeba dodržet pár pravidel, které leknínům zajistí dobré podmínky pro růst a odmění vás spoustou květů. Jsou dosti náročné na živiny. Obsah živin v substrátu zásadně ovlivňuje celkovou velikost rostliny a množství nasazených květů. Po zakoupení leknínu je možné ho v původním obalu ponechat jeden rok, poté je vhodné ho přesadit do speciálního děrovaného koše a použít substrát pro bahenní rostliny. Tento substrát obsahuje potřebný jíl, písek a kompost. Naopak neobsahuje rašelinu, která po ponoření do vody plave a znečišťuje vám jezírko. Na povrch substrátu v nádobě s leknínem je vhodné nasypat drobný štěrk, který zabrání vyplavování substrátu. Pokud je jezírko malé, je možné leknín vysadit do písku s malým podílem kompostu. Tento na živiny chudý substrát zajistí minimální růst rostliny a udrží ji tak ve velikosti přiměřené velikosti jezírka. Takže pokud chcete lekníny dostatečně velké, je nutné je pravidelně přesazovat, dopřát jim dostatečně velkou nádobu a pravidelně je přihnojovat.

Stanovení vhodné hloubky pro dané kultivary je věc značně komplikovaná. Obecně platí, že velmi vzrůstné kultivary je možné pěstovat v hloubkách od jednoho metru více a trpasličím postarší hloubka od pěti centimetrů. Pokud ovšem dáte slabší jedince nebo málo vzrůstné kultivary do větší hloubky, zbytečně rostliny vysilujete a málo vám pokvetou. Naopak při malé hloubce mají lekníny tendenci zvedat listy nad hladinu a to jim neprospívá. Také platí, že mladé rostliny nemají tolik sil a proto je možné je pěstovat v menších hloubkách. Až po cca 3 letech jsou lekníny v plné síle a je možné je pěstovat v uvedených hloubkách.